

rozumí onomu hájení jmenovaných obžalovaných v ten smysl, že oni nepokládali S-a za nakupovatele, jenž by zakoupené poživatiny dále konsumu na vlastní účet prodal, nýbrž že vyjednávali s ním pouze jako s prostředníkem, pověřeným správou konsumu nákupem na účet tohoto. Byť i neprávem proto vytýkala stížnost rozsudku odpor se spisy pokud zjišťuje, že obžalovaní prodali předměty potřeby konsumu v L přímo, právem označuje zmateční stížnost osvobozující výrok, vylučující skutkovou podstatu řetězového obchodu vzhledem k uvedenému hájení se obžalovaných, ničím nevyvrácenému (že totiž prodávali konsumu přímo) a k okolnosti, že poživatiny konsumu prostřednictvím S-ovým prodané, nebyly konsumu dále do obchodu dávány, právně pochybeným, poněvadž tyto samy o sobě nevyklučovaly by skutkové podstaty řetězového obchodu vsunutím se osoby S-ovy mezi prodavače a konsum, byla-li S-ova sprostředkovatelská činnost bezúčelnou, cenu potravin bez potřeby o jeho případný zisk zdražující. Teprve na základě potřebných zjištění v tom směru, pokud se týče znalosti jich u obžalovaných, s S-ou smlouvu uzavírajících, směl soud lichevní o otázce viny ve směru řetězového obchodu rozhodnouti; jen nesprávným právním pojetím řetězového obchodu dospěl soud, aniž zmíněnou otázkou se zabýval, k výroku sprostňujícímu.

Čís. 1067.

Pro stanovení kvalifikace (trestní sazby) dle hodnoty věci ukradené jest bezvýznamno znehodnocení měny.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1923, Kr I 1355/21).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 4. října 1921, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem krádeže dle §§ 171, 173, 174 II c) a 179 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost, provádějíc důvod zmatečnosti č. 10 § 281 tr. ř. namítá, že hranice (obnosů), dle nichž se řídí jednotlivé sazby trestní, neodpovídají změněným poměrům cenovým a valutárním, načež, dovolávajíc se indexového čísla 14, určeného státním statistickým úřadem pro měsíc srpen 1921 (trestný čin spáchaný byl stěžovatelem dle rozsudku v roce 1920 až do počátku května 1921), míní, že hranice trestní sazby § 179 tr. zák. musila by, aby odpovídala změněným poměrům, činiti 28.000 Kč tak, že soud, kdyby byl tyto poměry uvážil, nebyl by mohl uznati stěžovatelku vinnou také dle § 179 tr. zák., jelikož 6500 Kč jako cena 5 hl vína (zmateční stížnost uvádí zřejmě nedopatřením 5600 Kč) ani zdaleka oné hranice 28.000 Kč nedosahuje. Odporuje prý přímo duchu dnešního soudnictví, posuzuje-li se trestnost dle cenových hranic, stanovených zákonem ze dne 9. dubna 1915 (lex Ofner), opatřením Stálého výboru Národního shromáždění ze dne 4. srpna 1920 čís. 480 sb. z. a n., zjednána prý náprava pouze neúplná, uváží-li se, že dle něho (§ 1) lze na zločiny krádeže,

zpronevěry a podvodu při částce vyšší 2000 Kč, užiti sazby těžkého žaláře od jednoho roku do pěti let, kdežto by při přepočtení hodnoty, jehož se dovolává zmateční stížnost, byla na místě sazba § 178 tr. zák., tedy, nebylo-li by zvláštních okolností přitěžujících, těžký žalář od šesti měsíců do jednoho roku. Námitka je právně bezpodstatnou. Ze zásady § 173 tr. zák., dle níž hodnotu věci ukradené počítati je nikoli dle zlodějova užitku, nýbrž dle škody okradeného, plyne, že výši, rozsah škody dlužno určití obnosem, který vynaložiti je poškozenému k odčinění škody, jemu krádeží nebo jiným deliktem majetkovým způsobené, tím, že si opatří náhradní předměty stejné hodnoty. Obnos ten lze s obecnou platností stanovití jen v oněch platidlech (měřítkách hodnoty), jež tyto funkce vskutku mají a zastávají. To plyne i z úvahy, že výrok o vině, zakládající se v deliktu majetkovém, který spočívá na předpokladu určité hodnoty věci ukradené, zpronevěřené atd. může dle zákona býti zároveň podkladem výroku o náhradě škody, při čemž výši škody dlužno dle § 99 tr. ř. vyšetřiti pro obojí účel jedním a týmž způsobem a musí se obojí obnos dle § 173 tr. zák. a § 99 tr. ř. krýti. Cena předmětů potřeby, jakožto pojem v první řadě hospodářský, je přirozeně podmíněna poměry hospodářskými. Poměry ty mění se ustavičně, podléhaly změnám i za dob normálních, při čemž vývoj dál se již tehdy u různých předmětů způsobem různým; ceny jedněch stoupaly nebo klesaly rychleji než u jiných, ba bylo častým zjevem, že zatím, co zboží jedné skupiny prodělávalo cenový proces vzestupný, ceny jiného zboží současně se zlevňovaly. Je na bíledni, že pro obor trestního práva bylo přímo nemyslitelným, aby tyto různosti v cenovém vývoji, mnohdy značné a nezřídka i překotné, nammnoze pak jen přechodné, docházely ustavičného výrazu ve změnách zákonných hranic obnosů neb hodnot, směrodatných ať již pro roztržďení deliktů majetkových na zločiny, přečiny a přestupky, či pro určení jednotlivých zločinných kvalifikací činů těch a pro podmíněné jimi trestní sazby. Musí proto i všeobecné stoupnutí cen, přivoděné mimořádnými poměry, vyvolanými válkou, přijatí a uznatí, s nimi se spokojiti každý, a trpí-li všeobecnou drahotou, jakožto následkem poklesnutí hodnoty, platební a kupní síly peněz v pravidelném chodu života veškeré třídy obyvatelstva, nelze zajiště nahlédnouti, proč by právě pachatel trestného činu, tedy jen, kdo podnikl útok na cizí majetek a způsobil škodu, směl činiti nárok na to, aby vůči němu ony vysoké ceny uznávány nebyly. Použije-li se proti němu těchto cen, neděje se mu tím křivda a nemůže se tím pokládati za zkrácena, jelikož zná hospodářské poměry, za nichž jedná, na nichž je jeho čin závislým, a poněvadž je si toho vědom, že věc, ohledně níž se činu dopouští, v ceně značně stoupla. Nesejde ani na tom, že svým jednáním nabývá předmětů, které měly kdysi cenu daleko nižší, neboť nerozhoduje jeho užitek, nýbrž škoda, kterou trpí ten, kdo činem jeho byl postižen. Uznání stanoviska zmateční stížnosti znamenalo by ve skutečnosti pro pachatele majetkových deliktů v dobách nynějších jistou naprosto neodůvodněnou premii. Odpovídá tudíž podřadění trestného činu stěžovatelova také kvalifikaci dle § 179 tr. zák. platným ustanovením zákonným, při čemž ke znehodnocení peněz, na něž poukazuje zmateční stížnost, přihlíženo bylo způsobem, nacházejícím oporu rovněž v předpisu zákonném, tím, že stěžovateli vyměřen byl trest ve smyslu § 1 opatření Stálého výboru Národního shromáždění ze dne

4. srpna 1920 čís. 480 sb. z. a n. nikoliv dle trestní sazby § 179 tr. zák., nýbrž dle sazby § 1 opatření (těžkého žaláře od jednoho roku do pěti let.

Čís. 1068.

S výjimkou překročení mezi nutné obrany zabezpečuje § 2 písm. g. tr. zák. pachateli beztrestnost jak pro případ, že podmínky spravedlivé nutné obrany tu jsou, meze její však z důvodů posledního odstavce § 2 tr. zák. byly překročeny, tak pro případ, že podmínek spravedlivé nutné obrany zde objektivně nebylo, pachatel je však z uvedených důvodů mylně předpokládal.

Ku překročení mezi nutné obrany (§ 2 písm. g tr. zák.) jest po stránce subjektivní zapotřebí, by pachatel v době činu jednal ve stavu normálního nazírání.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1923, Kr I 44/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 1. října 1921, jímž byl obžalovaný dle § 259 čís. 3 tr. ř. zproštěn z obžaloby pro zločin těžkého poškození na těle dle §§ 152, 155 lit. a) tr. zák. mimo jiné z těchto

důvodů:

Stížnost je neodůvodněna i potud, pokud se opírá o důvod zmatečnosti čís. 9 (9 b) § 281 tr. ř. K závěru, že obžalovaný jednal jen v nutné obraně a že z jejích mezí nevykročil, dospívá rozsudek úvahou, že obžalovaný, jenž věděl, že všem lesním zřízcům v P. bylo vyhrožováno, ocitl se v lese sám proti 5 mužům, při krádeži dříví přistiženým, že za výstupu P., třeba jen ve strachu o svůj život, uchopil hlaveň pušky obžalovaného, čímž ho odzbrojil, K. pak, třeba že jen ze zvědavosti, běžel ze zadu k zápasícím tak, že obžalovaný mohl dle přesvědčení soudu míti dojem bezprostřednosti útoku na svůj život; je tudíž pochopitelné, že za takového stavu věci vytrhl lovecký nůž a bodl jím bez rozmyslu po P-ovi, by se ho jako nejbližšího útočníka sprostil. Zmateční stížnost je v nepravu, namítajíc, že o spravedlivé nutné obraně ve smyslu § 2 lit g) tr. zák. nelze u obžalovaného vůbec mluvit. Stížnost nevychází ve svých vývodech ze shora uvedených skutkových zjištění rozsudkových, nýbrž v rozporu s ustanovením § 288 čís. 3 tr. ř. ustrojuje si skutkový děj v podstatných jednotlivostech způsobem, uchýlujícím se závažně od skutečností, zjištěných rozsudkem. Položí-li se za základ úvah o jednání obžalovaného skutkový děj, zjištěný rozsudkem, nelze důvodně tvrditi, že rozsudkovým výrokem, dle něhož obžalovaný jednal ve spravedlivé (nutné) obraně a mezi této obrany nepřekročil, byl zákon porušen nebo bylo zákona použito nesprávně. Dle poslední odstavce § 2 písm. g) tr. zák. jde o spravedlivou nutnou obranu jen tehdy, dá-li se z povahy osob, času, místa, způsobu útoku nebo z jiných okolností souditi, že pachatel použil jen nutné obrany, by od sebe neb od jiných odvrátil protiprávní útok na život, zdraví nebo majetek, nebo že jen z přestrašení, bázně neb uleknutí